

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

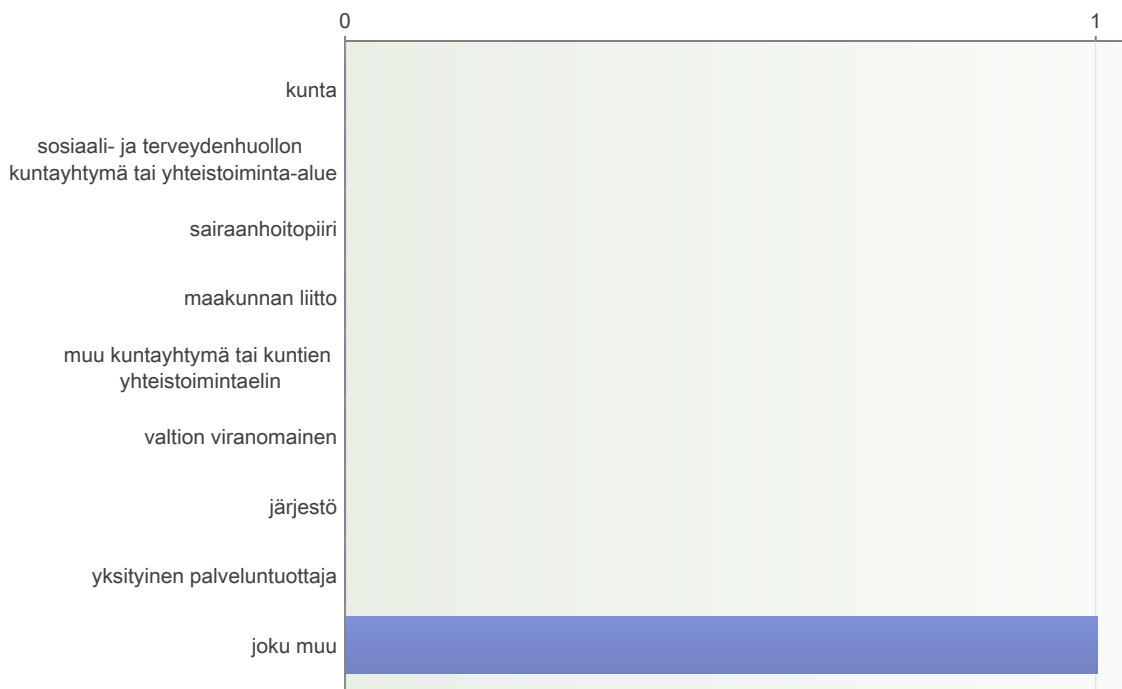
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Turun yliopisto	Susanna Sutinen	susanna.sutinen, puh. 029 450 2160		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: joku muu

- yliopisto

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Ei vastauksia.

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Ei vastauksia.

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Ei vastauksia.

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Ei vastauksia.

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Ei vastauksia.

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Ei vastauksia.

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Ei vastauksia.

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Ei vastauksia.

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Ei vastauksia.

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Ei vastauksia.

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Ei vastauksia.

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Ei vastauksia.

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Ei vastauksia.

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Ei vastauksia.

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Ei vastauksia.

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Ei vastauksia.

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Ei vastauksia.

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Ei vastauksia.

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Ei vastauksia.

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Ei vastauksia.

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Ei vastauksia.

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Ei vastauksia.

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Ei vastauksia.

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Ei vastauksia.

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Ei vastauksia.

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalveluiden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Ei vastauksia.

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Ei vastauksia.

72. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Ei vastauksia.

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslakia säädettäessä tulee ottaa huomioon, että sen sisältö ja sanamuoto tukevat terveyden- ja sosiaalihuollon koulutusta, tutkimusta ja innovaatiotoimintaa eivätkä estä näiden toimintojen kustannustehokasta järjestämistä.

Valinnanvapauslain käsittelyn yhteydessä tulee varmistaa, että yliopistolla on lakisääteisen tehtävänsä nojalla oikeus järjestää koulutusta siellä, missä se laadullisesti ja määrällisesti parhaiten voidaan toteuttaa eikä joillekin toimijoille annettua oikeutta kouluttaa voida katsoa kilpailun rajoittamiseksi. Koulutuksen toteuttamiseen peruspalveluissa tulee olla riittävästi koulutuspaikkoja suhteessa koulutustarpeisiin. Lisäksi peruspalveluiden järjestäjiltä tulee edellyttää mahdollisuutta tieteellisen tutkimuksen tekemiseen.

Lakia säädettäessä on otettava huomioon, että alueuudistus aiheuttaa lisäkustannuksia koulutuksen, tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan järjestäjien kannettavaksi. On ilmeistä, että koulutus- ja tutkimusjärjestelmän kustannukset kasvavat niin perus- kuin erikoistumiskoulutuksen osalta potilasvolyymien siirtyessä pois yliopistosairaaloiden poliklinikoilta (erikoissairaanhoidon perustaso) ja hajautuessa nykyistä useamman terveydenhuollon yksikön tehtäväksi. Jos maakunta alkaa ostaa raskaampaa erikoissairaanhoidoa yksityisiltä toimijoilta, myös tämä hajauttaa entisestään koulutusta. Osaamis pohjaiseen tutkintojen rakenteeseen siirryttäessä tämän lain mukainen järjestelmä edellyttää opettajien määrän lisäämistä ja hajauttaa opettajien työpanosta. Palveluketjujen ja hoitoketjujen pirstoutuminen erikoissairaanhoidon pilkkoutuessa eri toimijoiden vastuulle tulee haastamaan koulutuksen järjestämistä sekä yksittäisten potilaiden hoidon seuraamista.

Valtion sairaanhoitopiireille osoittaman tutkimusrahoituksen määrä on vähentynyt kuluneiden vajaan 20 vuoden aikana noin 90 miljoonasta eurosta (1999) 15 miljoonaan euroon (2018). Ilman velvoittavaa säädöspohjaa jaettu tutkimusrahoitus on joutunut toistuvien leikkausten kohteeksi, eikä budjettikäsittelyissä tutkimusrahoitus ole saanut sille kuuluvaa asemaa. Pirstoessaan järjestelmää valinnanvapauslaki entisestään heikentää tämän tutkimusrahoituksen vaikuttavuutta. Tutkimusrahoitusta tulee maakuntauudistuksen yhteydessä muuttaa

pysyväksi. Lisäksi tutkimusrahoitusta tulee merkittävästi lisätä, sekä integroida ja korvamerkitä se maakuntien rahoituksessa. Jos näin ei tapahdu edellisen ja nykyisen hallituksen aikana kirjoitettu ja tiekartalla jatkettu Terveystieteiden tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan kasvustrategia ei voi saavuttaa tavoitteitaan. Maakunnan talouspohjan peittäessä on lisäksi suuri vaara, että koulutus ja tutkimus jäävät talousongelmien varjoon ellei näitä varoja korvamerkitä.

Korkeatasoinen tutkimus niin perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa on korkeatasoisen koulutuksen ja potilashoidon edellytys. Lääkärien ja hammaslääkärien koulutus on pitkäjänteistä (5-6 vuotta) ja systemaattista, eikä salli ennakoimattomia muutoksia. Alueuudistuksen toteuttamisen yhteydessä kannusteet, joilla varmistetaan koulutuksen ja tutkimuksen jatkuvuus ja toteutuminen kaikissa sote-keskuksissa, tulevat entistä välttämättömämmiksi.

Yliopistot ovat nyt yliopistollisten sairaanhoitopiirien omistajia ja osallistuvat täysivaltaisesti niiden hallintoon. Maakuntauudistuksessa ei näin enää ole. Alueuudistuksessa yliopistojen, maakuntien ja yksityisten sote-palvelujen järjestäjien välille – joita valinnanvapauslain mukaan tulee runsaasti lisää – tulee syntymään suuri määrä juridisia sopimuksia. Kun tällä hetkellä yliopistosairaalan koko henkilöstö osallistuu tutkimuksen tekemiseen sekä koulutuksen antamiseen, valinnanvapausuudistuksen vaarana on, että tämä yhteisvastuullisuus heikkenee.

Tällä hetkellä merkittävä osa yliopiston lääketieteen toimenhaltijoista on sivuviroissa ja -toimissa yliopistollisessa sairaalassa tai keskussairaalassa. Yliopistojen henkilöstön mahdollisuudet toimia vastaavalla tavalla yksityisissä sote-keskuksissa ja maakunnassa ansaitsevat tulla erityisesti huomioon otetuiksi valinnanvapauslaissa sekä tulevia lakeja ja säädöksiä laadittaessa.

Koulutuksen ja tutkimuksen toteuttamisen ja taloudellisen panostuksen alueelliset erot voivat olla suuret, jos näiden ohjaus tulee pelkästään maakuntien vastuulle. Koulutusmahdollisuuksien ja koulutuksen laadun epäsuhta maakuntien välillä saattaa muodostua suureksi. Siksi koulutus ja tutkimus on järjestettävä yliopistollisten yhteistyöalueiden yhteistyön kautta. Ratkaisuksi tulisi vakavasti harkita koulutuksen, tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan resurssien kansallista ohjausta.

Tutkimuksen ja koulutuksen edellyttämien tietojärjestelmien hyväksikäyttö tulee turvata palveluntuottajasta riippumatta. Julkisen rahoituksen tuella tehtyjen tutkimusten ja tietovarantojen tulee olla laajasti tutkimuksen, koulutuksen ja innovaatiotoiminnan käytössä riippumatta siitä, minkä palveluntuottajan toimesta ne on tehty.

Laboratoriopalvelujen sekä tietovarantojen mahdollisen uudelleen järjestämisen ja kilpailuttamisen yhteydessä pitää kaikissa tilanteissa turvata näiden aineistojen käyttö biopankkien toiminnassa sekä tutkimuksen ja koulutuksen aineistoina riippumatta palvelun tarjoajasta.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.